

Landskap: Halland Upptecknat av: Mai Fossenius
Härad: Himle Adress: Herrestadsgat. 12 b, Malmö
~~Socken:~~ Varbergs stad Berättat av: Emil Hellsund
Uppteckningsår: 1945 Född år 1882 i Varberg

Uppgifter om sagesmannen.	s. 1-4.
Den första cykeln.	s. 5.
Den första bilen.	s. 6.
Affärsgatorna.	s. 7.
Marknader.	s. 8-10.
Auktioner.	s. 11.
Kungsbackagumman.	s. 12.
Pingst.	s. 13.
Midsommar.	s. 13.
"Småfåglarnas vänners" dag.	s. 14-15.
Tillställningar i hemmen.	s. 15.
Valborgsmässaöften.	s. 16.
1:a maj.	s. 16-17.
Kristi Himmelfärdsdag.	s. 17.

Skriv endast på denna sida!

Fastlagen.	s. 18.
Vårfrudagen.	s. 18.
Påskafton.	s. 18.
Julhalm.	s. 19.
"Knutagubbä".	s. 19.
Julmarknad.	s. 20.
Staffansritt.	s. 20.
Avskrift av krukmakarämbetets proto- koll 1799-1824.	s. 21.

Kärlugnsmakare Hellsund

Ja, jag är född här i Varberg. Så min far, farfar, farfarfar och farfarfarfar har också varit kärlugnsmakare här i staden och kanske ännu längre tillbaka med. Då hette det ju inte kärlugnsmakare först utan brukmakare eller polsmakare. Här har jag föres-
ler några data om min farfarfarfar (Hellsund plockar fram en gammal anteckningsbok): "Min farfarfarfar hette Olof Hellsund och var född här i Varberg 1764, den sjätte juni. Vid 22 års ålder blev han gesäll och arbetade för brukma-
kare Jonas Pilgren från 1786 till 1791 då han fick västarbrevet. Samma år gifte han sig med Eva Pettersson, född 1768. Den 9 februari 1793 föddes det första barnet, en flicka, som fick namnet Maria-Beata. Hon dog emellertid redan 1802, alltså vi är gammal. En grov för-

den 16 juli 1798. 1808 blev min farfarsfarfar
änkoman men redan 1809 var han ånyo gift.
I detta senare äktenskap föddes tre söner:
Carl bluf (min fars farfar) den 6 december 1811,
Per bluf den 20 september 1815 och John Martin
den 13 mars 1818. Carl bluf Hellsund dog den 28
februari 1884."

När jag slutat skolan kom jag först på bygg-
mästare Liljons kontor och där var jag tre år
men så ville far min att jag skulle börja i
yrket och så kom jag till honom, först som
lärpojke i fem år och sedan som gesik i
några fem år. Då blev jag mästare och blev
minnig. Hästarna hade det besvärligt
många gånger. De skulle ju ha både lärpoj-
karna och gesäkrarna i hushåll, si, och man
vet ju hur plåga pojkar i den åldern är.
Ibland gassade inte mesten och är vid det det

En, än det andra. Och plögsmedpojkaras plockan
var ingen ovanlighet. Gesäckeren var värst ka-
belugnsmekanyket var åtminstone i min ung-
dom, egentligen det värsta yrket för gesäckeren,
för då, man arbetade på akkort och fick
dessutom bra betalt för vad man gjorde. Och
följden var den att då gesäckeren på lördagen
föll ut sin lön började de att pupa och
det kunde de hålla på med ända till torsda-
gen iblevd. Då började de arbeta och hök på
iblevd hela dygnet i strich för att kunna
skrupa ihop så mycket pengar som möjligt
till ^{frö}lördagen, då supendet började igen.
Då var gesäcker som var så raske att de kunde
sätta upp en hel kabelugn på en dag.
och då blev det ju förtjänst därefter förbis.
Nu är kabelugnsmekanyket dåligt. Det är
ingen som vill ha kabelugnar mer, ja, en och

annan öppen spis brygger vi ju och lite annat
har vi förbis vid sidan om, men det är ändå
stör skillnad mot för. Jag är förresten den
äldre och siste krukhusmakaren här i
Varberg och fler lär det väl bli heller.

Och,

Om ovan nämnde krukhusmakare Hellsrud
och hans tid som älderman i Varbergs krukhus-
Bareambete mellan år 1800 och 1824, se med följande
avskrift av protokoll (som numera för-
varas i Nordiska museet, Stockholm).

ACC. NR M. 10239:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den första cykeln.

Jaha, så de minns jag inte, för det var före
min tid, men jag har hört talas om att en
av Baggarna var den första som hade cykel
i Varberg, en så'n där med ett stort och
ett litet hjul. Det var på 1870-talet
mågon gång.

Den första bilen.

Det var doktor Almer som lade den första bilen i Varberg, en exotisk (bärre liro) men jag ska säga att den betraktades som ett under, där den blev flåsade och skruvade i gat-hörnen med en hastighet av 30-40 km/h. Den för den tiden himmelsk fart. Särskilt vi pojkar var intresserade av den där bilen och var gång den stannade, sålades en hel stock pojkar runt den för att beskåda underverket, ja, äldre människor också, för den de-len. Där det var, kommer jag inte riktigt ihåg, men det måste ha varit någon gång på 1890-talet, eller möjligen början av 1900-talet.

Doktor Almer var länge den enda som hade bil, men sen skaffade Expressbyrå en, som man fick hyra.

Affärsgatorna.

De största affärsgatorna i slutet av 1800-talet var
ju Kung- och Drottninggatorna. Där låg de stora
affärer, Lundquists Spannmål- och speceriaffär
C. F. Bagges affär som också var spannmål- och
speceriaffär och dessutom sugroffarna. Och så
fanns det Dybergs, C. M. Lundströms, Jordbloms
och Rommels förstä, som också var sugroff-
mar i spannmål och kolonialvaror. ^{och lite butiker} Bland
järnhandlarna kan nämnas Jönsson & Nilsson
och C. Adamsson & Co.

Lågprisvårdare andra affärer fanns inte och be-
tröddes inte heller för den delen, för i den tiden
affärer kunde man köpa allt vad man behövde
och lite till. Inte var det så rogt med stäng-
ning och påstt heller. På kvällen stängdes inte
förrän vid 8-9 tiden och man brukade öppnas vid
4-tiden på morgnarna och t.o.m. tidigare ibland.

Marknader.

Stormarknaderna här i Varberg ägde rum i april och november. Då var här liv som jag säga. På torget hade de stånd med alla sorters varor, karameller och pepparkakor, öl och läskedrycker. Och borta på hällebacken sålde de hästar och kor. Där var alltid en hop skojare, mest tittare, som kom i stora lass när det var marknad, gubbar, käringar och mängder av yngre. Men först bland lattarens var skövdingarna, som aldrig var sevä att ta i kniven, men ofta fick lattarens bita i gräset för bestämningarna har alltid varit farliga till att slås, och särskilt när de supit. För såp gjorde de på marknaderna mer än annars. Och så fanns det cirkus å karameller å skjutbani å alla möjliga spelställen. Den cirkus som jag mest kommer ihåg från mina pojktår

marknader, var Schreibers. Den var här i Varberg
många gånger och Babbista Schreiber är föreståndare
för den. Den här Schreiber var alla tiders
jockey. Aldrig, varken för eller senare har
jag sett någon som kunnat rida som han gjorde.
Han slog volter i luften på hästryggen
och red genom brinnande ligor. Han så red
han också ihjäl sig en dag. Om det var här
i Varberg eller på någon annan plats, kan
jag inte säga. I alla fall skulle han göra
en paltonmortel på hästen, men ramlade in
bland publikom i stället.

Bland de andra nöjesattraktionerna fanns jag
pärskilt ihjäl en Karnisch, där man hade
möjligheter till gratisurer. Det var nämligen
genom att sitta i karnischen, som f. ö. var av den
vanliga sorten med hästar att rida på, var en
påle, som snurrade runt och på denna påle var

ACC. NR. M. 10239/10.

fästet du ring. Den som lyckades få fast i
ringen fick sig en gratistur och betecknades
med armbå av de andra. Om jag lyckades få
fast i ringen? Ja då, många gånger!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 10239' //.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Auktioner.

Auktioner hölls på gårdarna. Andre råd-
mannen hade hand om det hela, och så annonserade man i tidningar. Där var flera utbo-
gare, som skiftades vid.

Kungsbackagumman

Hägen pärschild "bloke" har inte funnits här i Varberg, vad jag vet om. Ska reste till Kungsbackagumman. Hon var evastående, hon bakte väll, påv och skäver och allt möjligt annat och så. Hon samlade olika sorters örter som de fick och så rökte hon ihop salter och sådant där. Jag hette på bekaant som var hos henne för häl på benen. Hon fick på sorts salter och blev alldeles brr.

Pringst var där inget särskilt märkbart och annat än att de alltid hade utfärd ut i det gröna som det var bra väder.

Midsommar lagstäng? Nej det var inte vanligt här i Varberg. Det hade de bara på Pärkberget och på "Societeten", och så på landet, fristis. Hvar i sin gjorde vi i stället löshyddor. På varenda gård fanns en sittan. Och där träffades de på kvällen midsommar afton, festade, druck kaffegök och lute roligt. Det var skogsbönderna som på morgonen midsommarafton kom in med väldiga lass björklöv, som såldes på torget till stadsborna o. k. lövmarknad. Det var inte bara till löshyddor man köpte sådant björklöv, utan man köpte också löv och pyntade hela huset, byggde riktiga ävaporter

runn dörren, sette tög i spisen, på lampor,
bakom kakor och överallt där man kunde
tänka sig sticka in en tögkrist.

Töghyddornas fick stå kvar till och med
midsommardag. Då brukade de vara visna och
då tog man ned dem.

Men här de inte tögmarknaderna. Ibland
kommer frösten och annan liten bondelut
med några björkkristor men det är stor
skillnad mot för då de kom med stora
löss

"Småfåglarnas värmer" dag.

Den roligaste dagen på hela året var när frö-
ningen "Småfåglarnas värmer" hade sin fest.

Det var alltid en söndag mitt på sommaren.

Och dit kom inte bara folk från staden,

Man från landsbygden runt om kom stora less
människor. Det var en efterlängtat dag,
så 'hon br'. De hade sång och musik och
servering. Och så hade de olika sorters id-
rottslekar, de körde upp för en så kallad stång,
hade säckloppning och sådant där. Ja, där
var liv och rörelse i Varberg, den dagen.
Man den är bostaden nu. Det var väl en 20-
25 år sedan "Småfågarnas vänner" hade
fest på st.

Tillställningar i hemmen.

De hade man alltid vid jul tiden och de brukade
vara mycket roliga. Man samlades
vid sestetiden och drack kaffe. Se'n på kvällen
blev det smörgåsar och öl och snaps. Man
dansade och lekte jullekar hela kvällen.

Valborgsmässor. De sjöng de frägg, ja inte
län i sta'n frästis utan på landsbygden runt
om. Hiv i sta'n brukade de tända plan som på
Påskfeften, fast påskeldarna är ju det rätta
frästis.

1 maj. Då skulle man åt och festa och "dricka
mång i boken". 1 maj var det trevligt för
alla jag säger. Man arbetade bara halva
dagen och sedan hjälptes hela sta'n ner
i Perssons trädgård. Där var alla porters
folk, rådmän och hantverkare, lärare och
hjärtstämman. Och alla åt och drack och ro-
ade sig. De stod på borden och lurrade
och skrek. Det var inte så rogt med tit-
larna den dagen heller.

Skolbarnen hade alltid lov den 1 maj för
att "maja i boken". Alla barn gav sig

vi såg ut till backarna främst samla grönt och
plocka blommor, om det fanns nåt att samla, vil-
lägga. De hade mat och läskedrycker med
sig. Det skulle alltid vara utförd förskolebarnen
den 1 maj.

Kristi Himmelfärdsdag. Då hade vi gäster,
om det var bra väder. Vi gick oss iväg vid 4-5-
tiden på morgonen ut på Paskberget och skulle
se om vi kunde höra göken och från vilket
väderstreck han hördes:

Västergök - bäst gök
Östergök - höstergök
Norrögök - sörgök
Södergök - dödergök.

Så hade vi matrick med oss och det blev väl
både den ene och den andre portens "gök"
vil de här "göktarna".

Fastlagsen. Då skule de li åts faste-bollar.

Vårfrudagen. Jo, då bokate de ju vafflar.
Det heter la och så vafferda in. Det är all-
mänt ämm. Traubrev? Nej, det har jag ald-
rig hört talas om.

Påskaffon. Påskaffon åt man ägg frystis. I-
bland färgade man dem. Och på skatte man
påskeldar vid Spelvikens och på Påskberget.
Det var små pojkar som pandlede ihop
ris och bräde till eldarna, men hela staden
var på bevakning för att titta på bålet. De
brukade gå upp på Påskberget och därifrån
brukade de rika påskeldarna runt om-
givning.

ACC. N:R M. 10239:19.

Julhalen. Nej, det hade aldrig haft här i staden
 och jag vet inte hur det hände, men
 när vi om jularna var och talsade på släkt-
 tingarna i S. Läs och Spelvikens, skulle det
 alltid vara halen på golvet. Och sen lade
 vi alla släp lekarna där i halmen. Det var
 inte jul, vi om man inte hade halen på
 golvet. Men sen förbjöts det för sidsfarnas
 skull.

"Knutgubbe" Knutadalen gick de omkring
 med en uppstoppad julgubbe, som de
 kastade in i förstugan och skrämda folk
 med. Gubben skulle ta köra ut julen!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ll-

ant

2. ut

e

-

.

l

as

gen

h-

,

, i

Avskrift av brukmakarämbeles protokol
1799-1824. (Efter avskrift: kabelugnsmakare
Hellersunds ägr).

År 1799 den 10 januarii, i närvaro af Ämbets Räk-
mannen Peter Gillberg samt v. Stads Högdingen och
Notarien Johan Lov. Stoh, samlades hos äldste när-
saren Jonas Pihlögren, the öfving här i Staden ma-
nande brukmakare, neml. hästarne Alf och Hel-
mund, Tacarias Carlsson och Sven Wennehmed
samt Åkran Helena Falkenstöm och uppteckade
Kongl. Maj:ts och Rikstens Högst. Commerce Col-
legii Öppna Brev af d. 3 December 1779 til in-
rättande af Skrå och Ämbets Läv i Staden, och
ådrog sig derse närings idkare, at med 42 s.
4 rst. hvarstans, betala kostnaderna til
afwanberörde Brev.

P. Ö. Til Ålderman wid thetta nu inrätt-
de Ämbete valdes evhålligt brukmakaren

härskare Jonas Pihlgron, hvilken således kommer at
i sådan förhållande hos wällofl. lagistrafen at
annalas för erhållande af nedertörlig Fullmakt
f. d. Waldes til Borsittare wid detta Ämbete här-
sarna Hellsrud och Carlsson, samt til Kuquästare
härskaren Poon Wennerlund.

— År 1850 den 1 Maj, i närvaro af Ämbets-
mannen och Notarien, Hr. v. Hölöfningen Johan
Fr. Hölöf, således Ämbetsets Ledamöter, Älders-
mannen Jonas Pihlgron, härskarna Hellsrud, Carls-
son och Wennerlund.

1:o. Uppstoddes Wällofl. lagistrafens Fullmakt
fr. Pihlgron at vara Älderman, jemte Bors
at han ther aflyst Äldermans ledan.

2:o. Bestods, at hvarje härskare skulle Ämbeten
wid Wahlborswässe ledan då Ämbetsets Led-
amöter sammankäde, betala i quartals pe-
ningar til Låden 8 skillingar.

3:5. Öfverens kommo Ambets Läsamöter at, i likhet med hvad vid the andra Ambeten i Staden sker, ärligen till vdhöfdingen stoh på som kotarius betala i Lön 24 skillingar samt 24 skillingar för uppgörande af ärliga räkningen; Hvarfomtom hestarne förbrude sig, at på som förbättring på Lön betala kotarien för hvarje Färling inskrifning 8 skilling. samt 8 skillingar för utskrifningen. Och med ett sådant Löningpräst förklarade vdhöfdingen stoh för sin tjenste tid sig nögd.

4:5. Öppnades räkning på 3 rod. för en Ambets Läs med Läs och 3:de nycklar, som blifvit biöpt, at thei förvara Ambets Protocol, penningar och Handlingar.

5:5 Bestöts, at anskaffa ett Ambets Sigill

6:5 Betalta följande Qvartals penningar för år 1799, neml.

Ålderman Pihlgren 8

kästaren Hellsund 8

8:6 Carlsson 8

8:6 Wennerlund 8

8:6 Falkenströms ämba 8

P. a 40 sk.

och häraf prästb. kotarien vice Högdingen
Hög sin lön för 1799 - 24 sk.

7:6 Anmäles, at den ordning skall inrotas sig,
at de del mästare käre ut, sin Serbrute på Lan-
det och utbinda den til salu: och bestes der
före at här medelst förbinds sådant wid stuf
af ten. red til Ladan.

8:6 Waldes kästaren Hellsund til Krog Fader.
- År 1800 den 13 October.

Vänvarande, Ambets Rådman och kotarien oh
Högdingen Joh. Lov. Hög, kästare Hellsund,
Carlsson, Wennerlund samt Ambete Pihlgren och

Falkenshiön.

P.Ö. Sedan Åldermannen Jonas Pihlögren genom döden
aflidit, så valdes nu hästaren Olof Hellsrud til
Ålderman i hans ställe, och kommer således at,
i sådan egenskap hos Wällof. kagistraten före-
stå.

— Den 28 mars 1801.

Ämbets Ledenheten som just tillstades.

P.Ö. Uppstodde hästaren Olof Hellsrud Wällof.
Kagistratens karstades Bref på Åldermannskapet
med detta Ämbete jemte Bero at han aflagt
wauliga Åldermans bden; hvorefter Ämbets-
Leden flyttades ifrån före Åldermannen til det-
ta Ämbets hus: Och sedan hästarna Carlsson och
Wennerlund blifwit valde och förordnade til Borsitt-
re i Ämbetet, så tillstades dem hvar sin myskel
til Ämbets Leden, och Åldermannen Hellsrud e-
nstog nu den 3:de myskeln af Åldermannen Pihl-

grans åker och pinnades sedermera Åldermannen
om sin skyldighet, at i allt söka befördra Ämbets
bästa, och nogge tillse thet penningar, pepper eller
andra sådana tillhörigheter icke bli Ämbets Råd-
mannens frånvaro tillägs eller förskingras.

P. D. efter dragde åsknings penningar 20 sk. till
Sådan och 4 sk. till de Fastige, vilken Gossen
Johannes Hasselgren förtröde, och Blagade öfver
at han icke längre får quarklifva hos sin hustru
Åldermannen Hellsund. Hellsund uppsteg ifrån
Ämbetet och förklarade, at Hasselgren varit
hos honom i 3 år och uttärt, och at han icke
vidare harfrat hans biträde, samt i öfrigt
nitsordade denne Gosses skickelighet och förvärf-
da merit uti Professionen: Och sedan Åldermannen
lofvat besörja om Hasselgrens utskrifning, vord
Folb. Ämbetet i Halmstad, thet han blifvit in-
skrifven, bestå kostnaderna dervid och derjemte

försträcka honom en sed till ombudsaderna af för-
dra sig med Gesällerna, så förklarade Hasselgren
sig vara fullkomligen tillfreds städet.

- Den 1 Maj 1801.

Årsmötet som hölls till städes.

S. D. Betalte följande Kvartalspeng för 1800.

Åldern. Hellsund 8 sk.

Pihlgrens Åker 8 sk.

men hästarna Carlsson och Wernnerlund samt Fal-
konstjörns Åker begärde anstånd till nästa sam-
mankomst.

S. D. Erhöld skhöfdingen och Rådsmannen 10 sk om
pen för 1800 - 24 sk.

S. D. Uppställes en Skrå ordning som blifvit
kiöpt, hvartill penningar, 16 sk uttog af
Årsmötets Lådan.

- Den 27 Augusti 1801.

Årsmötets Årsmötet som hölls till städes.

P. O. Södermannen Hellsrud uppgaf, at det myk-
te af Skräddare häster Skal utspicks, at Årkan
Falkenshorn skall hafva olofligt Sammanläge
med sin Gesäll Peter Sandron, och at denne Gesäll
utan at Spörja henne åt, besöker Huskällningen
och drifver handtverket, med tillkänna gifvan-
de at Ambets öfrige Ledamöter skall lida bhe-
dan för det de lämna sådant oanmärkt. Årkan
Falkenshorn uppgaf at ett sådant mykte är osan-
fardigt och at hon vill Lgl. tillala Skal därför,
derest han icke återkaber ett sådant ohemult
mykte och i godo lemna henne upprättelse
och vid sådant förvårande vilke Ambetet till
vidare innehålla med vidare åtgjörd i detta
ärendet.

— Den 7 Maji 1802.

Samledes Ambets Ledamöter då följande betalte
Qvartals penningar:

Ålderman Hellsnöd för 1801 8 sk.
Falkenstörms hus för 1800 och 1801 16 sk.
Hästare L. Carlsson för d:o d:o 16 sk.
d:o Wennerlund för d:o d:o 16 sk.
Tillsammans 1 rsd 8 sk.

Provaraf v. hufdingen Stök fick sin lön för 1801 -
24 sk.

Austad 32 sk. lades i Lådan till de 16 sk. som var
förf. så at Lådans behållning nu var en riksdaler.

Ålderman Pihlgrens hus begärde austad med
sina kvartalspenningar för 1801.

- År 1803 den 7 maj Samlades Krukmakares
samt: v. häradshufdingen och Rådman Joh. Stök,
Ålderman Hellsnöd, Bisittarne hästarna Carl-
son och Wennerlund jemte husarna Pihlgren
och Falkenstörn.

P. D. Krukmakares Gesällen Erik P. Bergström

ifrån slungas, efter belagda 24 skillingar uti årsk-
ningsspenningar, förekom och begjerts öfver at Gesäls-
sine Bernsson och Öijerman nästl. dag skymfat
honon för det han begit fukt på Alderman Pihl
grens Bukes märkstad och ibland annat tilvitlat
honon vara bara Poiche. Påfärendes ansvaret
dem der för, men som bemalte Gesäls nästl.
dag blifvit arresterade för fyllerie och skogsmål
samt således i dag ej kunna för kumbet ut up-
komma, så lammades honon, Gesälsen Bergström
det besked, at therest han med desse Gesällen
vid Gesäls Lådan ej kan träffa väntlig öfver-
enskomst, vill kumbet afgjörn denna
tvist.

P.D. Betalte Aldermannen Hellmud sine kvar-
talspen. för 1802 med 8 sk.
H:o Wannerlund 8 "
H:o Falkenströms huska 8 "

d. 6 Pihlgrens boksa för 1801 och 1802 16 sk.
härstaren Carlsson begärde auständ med betal-
ningen häraf till nästa sammankäde.

P. & Lät boka Falckenstörn inskrifva i Låran
hoss sig sin son Carl Magnus Falckenstörn, hvil-
ken redan varit i 8 år fått undervisning i handt-
märket, för att till vidare förblifva i Låran.
Och utgjorde sig bemästa boka att vid nästa
sammankäde betala inskrifningspengarne.

P. & Af de i dag influtne 1 rod. 16 s. erhö-
notarien vhlöfning till sin son, 24 sk. för
1802: och de öfrige 40 skill. lades i Låran, vars
behållning nu är 1 rod. 40 sk.

- År 1805 d. 6 höjs sammankäde Krukonabare
Kamrats ledamöter, som sist.

P. & Betalte lederman Helinund quartals peng
för 1803

Rgs. 8 sk.

dit Pihlgrens boksa för 1803 8 sk.

D:o hästar Carlsson för 1802 och 1803 16 sk.

D:o hästar Wennerlund för 1803 8 sk.

Likaledes betalte följande kvartals pgr för 1804
med 8 sk. B:co, neml.

Sluderman Helsing 8 sk. a Rgs -12

Kulcan Pihlgren d:t 12

hästaren Carlsson d:o 12

d:t Wennerlund d:t 12

P.Ö. Kulcan Falkensköv begärde anstånd till
i sommar med betalning af sin skuld och
kvartals pgr, som beviljades.

P.Ö. Af dessa penningar drösk rhhöfdingen
högt sin lön för 1803 och 1804 - 1 rsd. Rgs.: och
utfäste sig embetet, at framdeles betala den-
na lön i B.co. Resten 40 sk. lades i Lådan,
hvars contante behållning nu är 2 rds 32 sk.
Rgs.

År 1806 den 13 junii. sammantiedde embetets

Lödanöcker vshöfd. Hök, Ålderum. Hellsund, bäs
Larne Carlsson och Wennerlund samt brukan
Falkenshorn.

P. & Thet annältes, at gossen Carl hagnus Fal-
kenshorn som d. 7 hagi 1803 blefrit i Loran
hos lodren inskrifven skole idka som oftest
annan handtering. brukan Falkenshorn fröskändi-
gades därför, at tillhålla honom lära och arbeta
i handtvärket vid påföljd at han annars
vid västa Samvarkete vorder utur Loran
skulen.

P. & Betalte brukan Falkenshorn sin skuld för
sin sons Carl hagnus Falkenshorns inskrifning
d. 7 hagi 1803 24 sk. Rgs till Lödan och 4 sk.
till de fattiga.

P. & Betalte folijanta gravfels pengar:

Älderman Hellsund för 1805	B:co	8 sk
håstar Carlsson för d:ö		8

bästaren Wennerlund för d:o 8

Falkensjöns kupa för 1803 8 st. Rg:s el. i B:es
5 s. 4 r.

D:o för 1804 och 1805 16 st.

kubben Pihlgren för 1805 8 st.

P. O. bevilshäraf v. hufdingen hölt sin lön för
1805 - 24 st. B:es, och resten 1 rd 24 st.

Rg:s ledas i ledan till de följt varande 2 rd.
32 st, så att ledans behållning nu är Contant
4 rd 8 s. Rg:s.

P. O. Waldes bästaren Carlsson till Krog Fader
för gesällarna samt ungvärlare på 11 år.

- 1807 den 11 apr. samlades kubbets ledamöter

P. O. bevilsh v. hufdingen och Rådsmannen hölt
sin lön för 1806: 24 st. B:es

P. O. efter erlagda äskningspeningar fristade
Kruks- och Kalkugnsniskers Gesällen Johan Gjö-
holm och upplade Kongl. Maj:ts och Rikens

Höghöfl. Commerce Collegii Beslut af den 30 juni 1806, som berättigar honom at få sig uti Staden Falkenberg nedsett til idkande af denna sin lärde Profession samt förtygande at bli för antagen til lärare och ledamot af detta Rembete; och som han, Sjöholm på mästare värk Staden påsom Gesäk arbetat, och ej mindre ther under, än sedermera inför Rembets ledamöter ådaga lagt pådaga prov af erfarenhet och skickelighet i Professionen, som en lärare ägnar och anstår; Alltså fann Rembetet för godt at antaga och förklara honom, Johan Sjöholm, för en rättsskaffens lärare och Rembets ledamot, och sedan han aflagt vanligt lærers Gebühr, lyckönskades han.

- År 1807 d. 14 Julii Samlades Rembets ledamöter, rhöfvd. Hök, Åldern, Hellsrud och lärstan Carlsson.

S. O. hästaren Wennerlund hade till i dag arbetat
kambets, och efter dräglig åstärnings pr. 24 sk.
B:co tilltalade sin Gesake Anders Wetterström
för det han skulle antagit frakt från Eksjö, som för-
mit till Gesaken Davidsson, och Wenner-
lund hållit honom hela Vinteren och än har
att fordra af honom Hrd. 16 Rgs, som han ut-
betalt för honom, i och för den frakt som han
fört quattlagit, men återsänt.

Wetterström erkände, att han är skyldig,
Wennerlund dessa Hrd. 16 sk; h:ke han utfär-
de sig belata åter, mest det han fick sitt af-
skeds bevis. Wennerlund uppgaf, att Wetter-
ström fått nämnda penningar under vilken, att
han skulle arbeta af dem.

Wetterström närade här till.

Kambets lofvade en annan dag utlämna,
sedan en ojämförig kambets bekant i Wenner-

lunds ställe blifwit anskaffad, therest Förening
sj meckan komma.

- Åhr 1808 den 1 bejris i närvaro af Herr Borg-
mästaren J. L. Håk sammanträdde ombudet: vice
Herads Högdingen och kebets Rådsmannen Sam-
nerman, Aldermannen hästaren G. Hellsund,
hästaren L. Carlsson och Paven Wernnerlund.

Quartals penningar betaltes af Alderman Hellsund
för 1806-1807 och 1808 24 sk. B:er

af hästaren Carlsson för 1806, 1807 och 1808 24 s.

af hästaren Wernnerlund för D: 5 24 s

af Pihlogrens kuba för D: 5 24 s

af hästaren Sjöholm i Felkenberg för 1807 och 1808 16

S. D. af de influtne liden betaltes till Herr Borg-
mästaren Håk dess inrestående för för 1807 och 1808

med 1 Rd B:er

S. D. uti Lådan finnes nu en forskrifning af
Wernnerlund på 4 Rd. Rg.

och Contant

4 Rd. 32 s.

S: a 8 Rd. 32 s.

Åhr 1816 den 4 juni sammanhållt Årabet vice
Hhding Herman samt Äldermannen O. Hellsund och
Bisittarna Carlsson och Wannerlund.

S. D. Lät lästaren Johan Sjöholm i tåren inskriva
Gossen Sven Gustafsson från Göthaborg af i från
hans månad början detta år till hans månad
1816 till å Krukmakare handbrödet, emot
det han Sjöholm består honom kläder och under
håll och Gesäls klädning på sått Contractet
utvisar; och geses till honom inskrifning

penningar

16 s. B: co

till de fattige

8 s.

S. D. geses quartels penningar af Älderman
Hellsund

8 s.

af lästaren Carlsson

8 s.

af lästaren Wannerlund

8

af hästaren Sjöholm i Falckenberg 8
och af hästaren Pihlgrens teuka 8

S: a 40 R-

P. d. Frelennades du stamp der uti Ambelotäs-
kate för ambelots Prognostik.

P. d. Belittes vice Heradsköfding Lermans ton
fr 1809 24 sk B:er

P. d. På Sjöholms anmälan at Gesäken Nils Bern-
ström som honom aulagis frakt penningar inkas-
des nämnde Gesäb som erkände at han af Sjö-
holm bekommit frakt penningar 2 Rd. B:er
den 2 instledne April, men ej till Ambelots hos
Sjöholm sig infunnit, och efter det Pihlgrens
teuka förklarar at hon oaktadt anmälan hos
Äldermannen i år ej erhållit Gesäb sade sig
vilja återbetala de af Bernström emottagna
fraktpenningar af Sjöholm och tembelts de
skulda at Wennerlund som har 2:ne Gesäken

bör afstås Bernisson åt Pihlgrens puka emot
det hon till Sjöholm betalar de emottagna fragt
penningarne, och darest Sjöholm ej skulle finna
sig dermed nöjd må han det hos Berniset anmä-
la, hvarom Aldermannen konn underätta; bör
hvaras Pihlgrens puka om hon framdeles af en
sådan rättighet sig begjör, vilk. Gesäk. af
någon för Nöjtermånaderna hos sig behåller.
S.d. Berusade Ambetst. i anseende till
att Resande Gesäker Tourer hos hästarna Her-
bergers.

- Den 6 juni 1811. Bärbarande Ordfranden
Lihding Herman samt Aldermannen Hellsund,
hästaren Carlsson och hästaren Wenerlund.
S.d. Läst. hästaren Carlsson i Lärans inskrifva
sin som Carl Peter Carlsson hvilken han i
Professorn undervisat och Läst vid pass fy-
ra år och att han förbehåller den förbehållsfullhet af

Den nästa åhr kan blifva Gesäk hwarefter
Carlsson betalto inskrifnings pgs. til ledan 24 r.
S. D. Betaltas quartals penningar för 1810
af Aldern. Hellsund 8 r.
af Carlsson 8 r.
Wennerlund 8 r.
Pihlgrens Penka 8 r.

S. d. Betaltas vhhding Bernans lön för 1810 24 r. B: r.

S. d. Beslutade Ambets at til de Brandsketen
Loholm gifva 2 R. B: r.

- den 2 September. Lärvarande vhhding Ber-
man, Aldern Hellsund och hästane Carlsson
och Wennerlund.

Kruks och Kakelugnsmakare Gesäken bphraim
Randin som skickat lagistatens Tillätsle at
som Kruksmakare harskades Buhrskap vinne
efter skedd arskring och aflagt behörigt häs-
terprof som Ambets Ledamöterna för godt

och försvarligt utsedd, begärde at. som Bästare
bli förklarad och som Ledamot i Ämbetsinrätt.
och som Ämbetet funnit honom äga full
kännedom i Professionen på förklarades han
Ephraim Randin för en rättskaffens Bästare
och Ledamot af det Lofl. Rikets och Katedrals-
makars Ämbetet.

Hvar efter Randin i ästerings penningar 3 Rd 13:er
och till de fattige 8 r.
och till Notarien 16 r.

- Åhr 1812. Ordf. Herman samt Ledamöternas
Hd. Hellsnuds, Carlsson och Randin

Den 5 Junii öppnades Ämbets Låd, då
Bästaren Carlsson anmälde till utskrifning
sin son Carl Peter Carlsson, som i flere åhr i
Professionen af fadren lärde. och som Carl
Peter Carlsson på Aldermannen Hellsnuds Verk-
stad förfärdigade belönigt Gesällstycke,

hvilket Äldermannen och Rådinn beskådat och
bekänt samt den 6 Junii förbedit åhr i Lä-
ran blifvit inskrefven och under Lärstiden
sig beskeddigt broget och redligt sig uppfördt
så blef han utur Låran utskrefven och för
en rättsskaffens Gsöck förklarad.

Hvaraffver hästaren Carlson hti Utskrif-
ningo pgs till Lådan plada 32 s.
Till de fattige 8 s.

P.d. Berädes Qvartals penningar för 1811
af Äldermannen Hclmnd 8 s.
För hästaren Carlson 8 s.
För hästaren Randin 8 s.
S:o Wennehlund 8 s.

h. Rd. 24 s.

P.d. Arkiv Stadsförordning boman 1811 åhr
Lön 24 sk. Banes och resten inlåtes i Lådan utgjör
de 1 Rd.

S.d. Utskults Låsen följingsavgif influens sedan
Ämbets stiftning 1 R. 40. RG. hvilka Alderman-
nen om handtog. Utskults till Ämbets Lög
1 R. RG.

S.d. Waldes lästaren Rantim at till vidare vara
Krogfader för Gäsälarnes Låse.

- 1817 den 2. Mars. Kärnarsade Grefvanden Hilding
Kernan. Aldermanen G. Hellmud. lästaren Z.
Carlson D:o P. Wernnerlund och D:o G. Rantim

S.d. Sedan sedan vid detta qvartals sammantade
blifvit öpnad, annälte lästaren Carlson at
han ville i Låsen låta inskrifva sin son Elia-
sar Carlson 22 år gammal, hvilken han i Profes-
ionen idkaligen undervist i 6 år, hvarefter
han förmärskat den skicklighet at han Z. Carls-
son med stödet af hvad Kongl. Skräddningen till-
läter, nu vid detta tillfälle öskade få honom
at uti Låsen skrefven. Och som Ämbetet förklar-

hade det de kände at Gossen Oleasar Carlsson
- äger den ganska god phickelighet uti Kalkugns-
makare Professionen så blef han utur läran
nu frigifwen och för Gossén förklarad.

I in- och utskrifnings Penningar räddes til
Läden 40 R.

til de fästige 8 R.
1 - B:co

P.d. Skaldes Lät hästaren Wennerlund i lä-
ran inskrifwa Gossen Bernt Andersson at å
Professionen lära i fyra år från dennadato.
Bemälte Bernt Andersson är nu 15 år gammal.

I inskrifnings pgr. betaltes 16 R.

P.d. Lät hästaren Randin inskrifwa Gossen
Johannes Jonsson från Kind, 14 år gammal at lära å
Professionen i 5 år, och blef det ingågas
Contractet i Läden inlagdt.

I inskrifnings pgr. räddes 16 R.

ACC. N:R M. 10239:46.

P.d. betaldes gvarstels pgr. för 1812 och 1813 af
 Hellsund 16 s.
 af Carlsson för 1812 och 1813 16 s.
 af Wannerlund för 1812 och 1813 16
 af Raudin för 1812, 1813 16
 af Pihlgrens boken för 1811, 1812 och 1813 24

P.d. Betaldes Häradshöfding Herman för för 1812
 och 1813 1 Rd B:er

Åhr 1815 den 2 bari i äfvervaro af Rådning her-
 man, Aldermannen Hög, Hellsund, hästarne
 Wannerlund, Carlsson och Raudin öppnades Årbets
 boken hvarvid sedan gvarstelspenningar blifvit
 pålagde af

Hellsund för 1814	8
Wannerlund 8:0	8
Carlsson 8:0	8
Raudin	8
Pihlgrens boken	8

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

139:47.

amma år 24 s.

ig af sin hustru
 och till Låden
 stelspenningar af

varande Årbets Råd
 Herman samt Bisitt
 Carlsson.

in hade åskat Årbets
 penningar er-
 an hvarefter bevil-
 men O. Hellsund å

pistl. Augusti Cusst
 och wadmåstord.

af Raudin å Githo.
 uplett om Hellsund
 Aldermannen Herman
 samt Raudin i huf

lighet af hastighet yftrade några oqvädinsord.
Hellersund yftrade sig vilja til Lådan här för
gifva 32 R. B:co och Raudin förklarade sig
dermed nöjd, hvadan sedan Hellsund betalt
desse 32 R. B:co Perterne förliktes.

- Åhr 1817 den 19 hafi Hells gvarstals samman-
träde och voro dervid närvarande som vid sam-
manträdet den 2 September 1815.

Samma dag. utbetaltes gvarstalspenningar af

Älsterman Hellsund för 1816 och 1817		16
af Carlsson för d:o d:o		16
af Wennerlund d:o d:o		16
af Raudin d:o d:o		16

P.d. hästaren Johan Emanuel Ljöholm i Falken-
berg genom hästaren Raudin begärde at i Lådan
få inskrifva Gossarna Andreas Johansson och Hind-
ric Lindblad at 2 Professionen taw i fem år, men
som hästaren Ljöholm icke insändt några

Contracter eller uppgift om Gossarnes ålder och fö-
delseort eller tiden när de i Lärarn antogs, så
fann Ambetet behöfligt förklara det skall mäs-
saren Raudin underlåta Sjöholm derom at han
djallenaast insänder behörigen Charterade Con-
tracter utan afven uppgif Lärningarnes ålder och födel-
seort samt tiden när han dem i Lärarn antog,
hvarjämte Sjöholm såvida han vill vid Am-
betet härskedes. Ivarstå anbydes at des obetalde
kvartals penningar ifrån och med 1810 inbetalas
och derefter i ordentlig tid de samma insän-
da. Inskrifnings prs. hade Sjöholm insändt

til Lärarn	32
til Notarien	16
til de fattige	8

- S. d. Betaltas Lärarsköfding Hermanns lön för 1816
och 1817 1 R 13:cr

- År 1817 d. 9 Sept. Sammanträdde Ambetets

Sedamöten i närvaro af Borgmästare Stok.

P.d. Kabelugns makare Gesahen Grundberg, offer
öfverlagd äsknings pgr. 24 sk. B:co anhöll, at
mästaren Wannerlund, hos hvilken han arbetat
sedan nästl. hafi måtte åläggas gifva honom
afsked.

Wannerlund uppgaf, at denne Gesah påbegyrt nå-
got Kabelugns arbete, som han anser honom
skyldig först fullborda.

Grundberg förband sig fullborda detta arbete.
och Wannerlund lofvade därefter gifva honom
afsked.

- den 13 Sept. närvarande Wäradshöfding
Kernan, Alderman Hellsund, samt hästarna
Carlsson och Randin.

P.d. hästaren P. Wannerlund som äskat arbete
och öfverlagd äsknings pgr. 24 s. B:co frädde hu-
mades Kabelugns makare Gesahen Bengt Olaf

Gunnberg, som den 9 i denne månad inför Åm-
betsstämman förbundit sig af hos Wennebom full-
borda det arbete, som påbegyrt under härtid
hafves, det meddelat och därmedst månat
honom skade.

Gunnberg vidgjick af han sedan den 9 dennes
hos Wennebom icke förtagit sig något arbete.
Det inhämtades af det påbegynte arbetet be-
står i 72 Årskänblad som skalla föras.

Gunnberg sade af tillräckelig rum till
Årskänblad icke äro färdiga och af han aldeles
icke chvud medel som vidtoges fullborda
dette arbete. Och Åmbetsstämman förklarade af som
Gunnberg den 9 i denne månad åtagit sig
fullborda det på begynte arbetet, som uplyst
är består i 72 Årskänblad, som skalla af-
föras; på förpliktas han Gunnberg af in-
nan han sitt sken nämnde arbete fullborda.

Och derest han deruti Fredskas må Wener-
lund wända sig til Wällofl. lagiskråen, som
berägit sigtles fihålla honom af samma
arbete efter sitt ålagande fullgör.

— den 2 maj 1818 hölls gvaltals sammankomst
af Rådning Herman, Alderman Hellsund samt
hästarna Carlsson, Wenerlund och Rardin.

S.d. Begärde hästaren Wenerlund af hans i
läran inskrifne Lärning Bernt Andersson som
den 2 maj 1814, som nu elstätt den öfver-
furskonne lärotiden måtte nu wärda utskrif-
wen.

Och som Aldermannen och Bisittarne förklarade
af Bernt Andersson förfärligt tilnötjes det Ge-
näk prof som honom blifwit ålagt och häs-
taren Wenerlund wid handen gaf af Bernt under
lärraren troget, flitigt och wäl sig uppfört. På
fann ämbetet tilböligen at honom nu utur lä-

ACC. NR M. 10239:53.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ran skrifva och för Gårde förklara.

Utskrifnings pr till Lådan 16 s

till botarien 8

och de fattige 4

S. d. Lät mästaren Wennerlund i Lådan inskrifva
gossen Jean Bernersson af å Professionen efter
Contract län i 6 år. Betalte Goss är på
15 året gammal.

Inskrifnings pr. betaltes till Lådan 16

bot. 8

de fattige 4

S. d. betaltes kvartals penningar för Ljöhölm
1810, 1811, 1812, 1813, 1814, 1815, 1816 och 1817 1-16

Hellsund för 1818 8

Randin för 8: 8

Wennerlund för 8: 8

Carlsson 8: 8

S. d. Betaltes lön för 1818 till bot. 24 s

-1818 den 20 hiii.

Älderman Kellsrud, Carlsson, Wannerlund och
Randin

P.d. Postmakaren T. b. Ljöholm hade för Ämbetet
begärt af Gossen Andreas Johansson född i
Göteborg på 24 Året gammal som hos ho-
nom varit i Läran 6 $\frac{3}{4}$ delar år måtte warden
utskrefwen och för Gesäk förklarad och som
Andreas Johansson inför Ämbetet Gesäk prof
wiset, så enligt Kongl. Hög. Ordningens innebörd
blef han nu åter läran skrefwen och för Gesäk
förklarad.

P.d. Postmakaren T. b. Ljöholm i Falkenberg hade
hos Ämbetet begärt af Lärarossen Hindric Luddblad
född i Falkenberg på 19 året gammal och i Pro-
fessionen hos honom i 5 år varit måtte nu war-
da utskrefwen och för Gesäk förklarad och som
Ämbetet skädat det Gesäk prof som Luddblad

aflagt. På följande Kungl. Skrå ordningens innehåll
fann Ämbetet skjutligt af Natur läran skrifven
honon Lundsblad och honon för Gesäls förklara.

Utskrifnings pgr. 32 s.

botarven 16

de fattige 8

Äsknings pgr. 8

och blir skyldig 32

betaltas 1817.

- Åhr 1819 den 25 Aug. i öfverwara af ohhding
Kernan, Alderman O. Hellsund och hestarne
Carlsson, Randin samt Gjöhölm från Falkenberg.
I. d. Stols quartels sammankörda hvarvid
hastaren T. G. Gjöhölm i Falkenberg lät i Laran
inskrifva Gossen Andreas Bergman at å Pro-
fessionen lära 2 år räknadt från den 1 sistl.
Marti på sätt Contractet som i Ladan inla-
des innehåller, hvilken förut hos Kuber-

mekare Kukan Grönbeck 2 1/2 år lant.

Skvarefter Inskrifning p.g. til Ladan 32

lot. 16

til de fast 4 erledes

S.d. betaltas kvartalspenningar för 1818 af Helle-
mund 8

Carlsson 8

Raudin 8

Sjöholm 8

Skvarefter Sjöholm bet. sin skuld til Ladan 32

S.d. Betaltas lot: lönen 24 s.

- Åhr 1821 den 2 Jani hölls kvartalssamman-
träde hvarvid i öfvervaro af Nilsen, Herman
nors tilstöttes hästarne Z. Carlsson, hästarne
P. Wennerlund, hästarne B. Raudin.

S.d. Efter det Aldermannen Alf Hellelund aflä-
dit förslag val af Ladanörerna til annor
Alderman, då hästarne Carlsson blef en-

hälligt afsedd, hvilket skulle för hagsstruten
annälas på det förordnande för honom må
kunna utfärdas och han få Aldermans Ed af-
lägga.

S. d. Betaltas gvarstals pgr för 1819 och 1820	
af Carlsson	16 R.
af Hellsunds kyrka	16
af Wannerlund	16
Reuslin	16
Sjöholm	16
	1 - 32

Betaltas lön för 1819 och 20 1 R.
och öfverskottet 32 sk. inslades i Låten.

S. d. Afledne Aldermannen Hellsunds kyrka an-
mälte af hennes Stjurs lön Gustaf Hellsund i
Fälrens lifstid i åtte år arbetat och sedermera
öfver 1/2 år biträdt vid arbetet under hennes
Rektorstid: af han under samma tid åtagelagdt

ACC. N:R M. 10239:58.

prof af et redligt och beskedligt upförande samt
dessutom varit flitig samt förvärfvat sig
den insigt och fardighet i Professorien, at
han kan ghrum af i Lärans inskrifwen under
Lärans lös gifwas. Och som i Embetsöfverwas
Gustaf Hellsund i dag drejat in krukka, så di
dessa Gsällprof vittordade krukans upgjift så
blef han under Lärans skrifwen och af Embetet för
Gsälle förklarad.

Uti in- och utskrifningspgg. betaltes till Lä-
den

Botarien

1. 16

de fattige

32

8

P. O. Lät bästaren Ephraim Rendin under Lärans
skrifwa Gerson Johannes Jönsson som den 2
Mars 1814 i Lärans inskrift och som bästaren
fulltids anmälte at Johannes Jönsson under
Lärans åren varit flitig och brogen och han

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ben

u.

len

olm

1

u

mit

en

u

2s

6

7